

1. <https://radioukrajina.cz/ukrajinka-v-chechii/robita/ykrajinka-jaka-l-kyje-hvoryh-v-ceh-ji>

Ukrajinka, která léčí pacienty v České republice - příběh Jelizavety Borysiuk z Dněpru

Elizavetě Borysiukové je 44 let, v březnu zachránila svého syna a zrzavou kočku před ruskými raketami z rodného Dněpru a nyní léčí pacienty v Litomyšli.

Jelizaveta říká, že od dětství snila o tom, že bude lékařkou, vystudovala Dněpropetrovskou lékařskou akademii a pracovala jako onkoložka v Kyjevském onkologickém institutu a jako pediatřka a dětská hematoložka v Oblastní dětské klinické nemocnici, kde pomáhala malým Ukrajincům se složitými diagnózami.

24. února v 5 hodin ráno zahájilo Rusko masivní bombardování mírových ukrajinských měst, čímž začala nová aktivní fáze ruské války proti Ukrajině. Začátkem března bylo jasné, že zůstat na Ukrajině je nebezpečné, a tak rodina učinila těžké rozhodnutí, opustit svůj domov a tak stabilní a šťastný život a vydat se do neznáma.

"Odjížděli jsme a nevěděli, ve které zemi zůstaneme. Kontaktoval mě můj přítel, který v té době žil v České republice. Pozvali mě k sobě domů, - vzpomíná Jelizaveta. - "Moje kamarádka pracovala v nemocnici v Žamberku, kde požádala vedení nemocnice, aby nám pomohlo.

Podle Jelizavety vedení nemocnice upřímně zareagovalo a spolu s kanceláří starosty pomohlo uprchlíkům před válkou sehnat základní potřeby, vyřídít příslušné dokumenty, zapsalo syna do školy a dalo Jelizavetě možnost pracovat v nemocnici jako uklízečka.

"Můj syn dlouho nevěděl, že jsem pracovala jako uklízečka, věděl jen, že jsem chodila pracovat do nemocnice, protože byl velmi hrdý na Ukrajinu, když říkal: moje matka je lékařka. Práce byla fyzicky náročná, ale měla jsem volnou hlavu, takže jsem každou minutu využila ke studiu jazyka, - říká Yelizaveta. - Postupně jsem se začala učit česky, sama i na internetu, poslouchala jsem zprávy v češtině, audio pohádky. Teď je zvláštní, jak jsem nemohl říct "ano" místo "ano". Bylo to jednodušší, když jsem se začala učit češtinu online na kurzech, které pořádá Charita v Ústí na Orlici. Také paní

Langrová, psycholožka, která se mnou dobrovolně studovala češtinu, pomáhala s adaptací mého syna, hodně pomohla - teď už chápu, že její psychologická podpora, dobrý přístup a pochopení nám hodně pomohly. Ještě v Žamberku jsme dostali podporu v rodinném centru, kde nám pomohli psychicky, s věcmi, sešly se ukrajinské ženy a my jsme mohly komunikovat, vzájemně se podporovat, mluvit s těmi, kteří vám rozumí, i s těmi, se kterými nemůžete mluvit, ale jen mlčet. Bez této podpory bychom to nezvládli, nemohli bychom se posunout dál."

Jelizaveta se snažila přizpůsobit a nevzdala se svého snu vrátit se ke své životní práci - léčit lidi.

"Jednoho dubnového dne mi zavolal kamarád, že litomyšlská nemocnice potřebuje lékaře. V té době již byl platný systém vyřizování dokumentů pro zahájení práce lékaře v České republice bez složení aprobačních zkoušek. Proto, když jsem přišla na pohovor, bylo možné legálně začít pracovat jako lékařka, věřili ve mně a začal dlouhý proces papírování, certifikáty. Dál jsem pracovala jako uklízečka, učila se česky, přidávala nové certifikáty a čekala. Je to těžké, když jste měli v rodné zemi stejné sociální postavení, měli jste bydlení, nějaký příjem a tady musíte začínat od nuly," vzpomíná Yelyzaveta.

Již v červenci dostala Ukrajinka od ministerstva zdravotnictví povolení pracovat jako lékařka. V srpnu se malá rodina opět stěhovala - tentokrát do Litomyšle, pokoj v ubytovně poskytla nemocnice a syn byl zapsán do školy. **A druhého srpna si paní Jelizaveta poprvé za všechny ty měsíce oblékla bílou lékařskou uniformu a přišla do nemocnice pracovat jako lékařka.**

"Znovu jsem dělala svou oblíbenou práci, byl to pocit nostalgie, bolesti a radosti, jak moc mi to chybělo! Rychle jsem si ale uvědomila, že moje úroveň češtiny nestačí, a tak jsem si udělala další online kurz češtiny."

Tentokrát si paní Yelyzaveta vybrala speciální kurzy pro zdravotníky Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ), které jsou pro ukrajinské lékaře zdarma. Sama také studovala lékařskou češtinu a připravovala se na zkoušky.

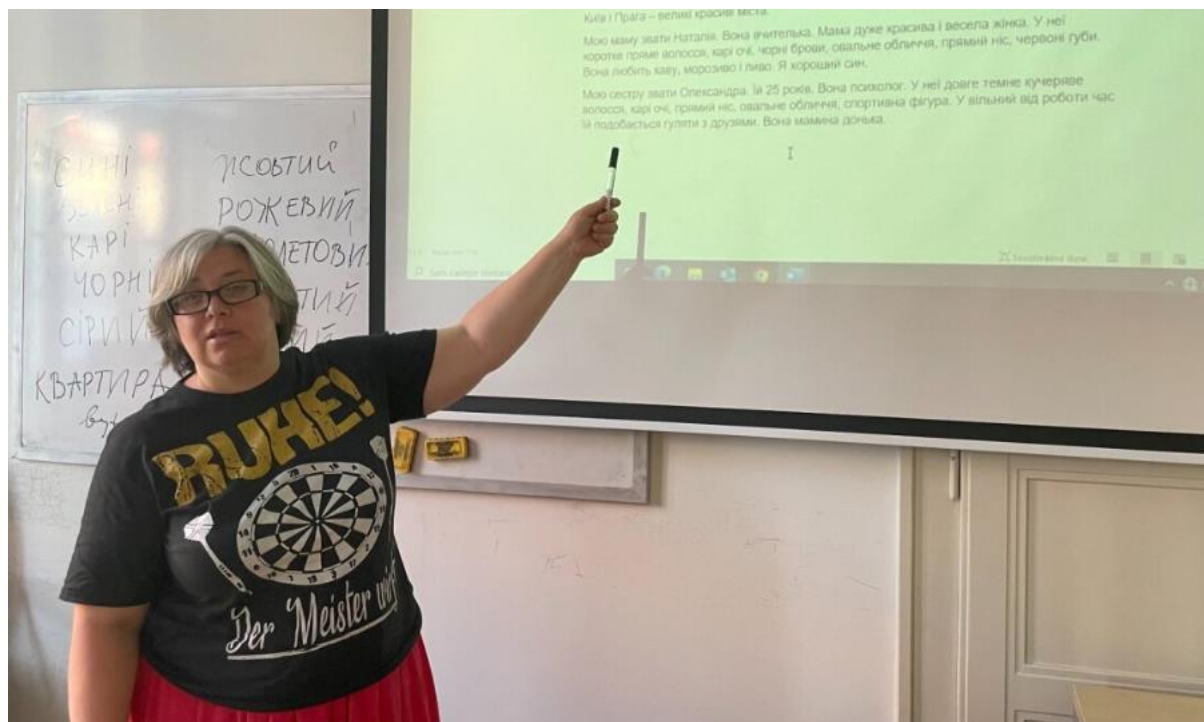
Ukázalo se, že návrat do jejího oblíbeného oboru v nové zemi je velmi obtížný. "Prakticky se znovu učím medicínu: jiné protokoly, jiné pohledy a přístupy, všechno je podobné, ale trochu jiné, zejména proto, že jsem celý život byla dětská lékařka a teď jsou můmi pacienti dospělí. Ale práce lékaře je celoživotní vzdělávání, takže jsem zvyklá se učit každý den, medicínu studuji pouze v češtině, což mi také přidává na obtížnosti, říká Elizaveta. Nejtěžší je jazyk, jestliže jsem na začátku byla ráda, že něčemu rozumím a umím odpovědět, teď se snažím rychle mluvit, rychle odpovídat a psát. Tohle je úplně jiná úroveň, musím jít cestou, kterou jiní lékaři jdou už léta, během několika měsíců a uvést vše do automatismu, kdy netrávíte čas porozuměním, ale analýzou situace a hledáním řešení problému."

"V listopadu jsem v Praze složila písemnou část aprobačních zkoušek, která se skládala ze dvou částí: veškerá medicína a znalost zákonů. Organizace "Doktor Čechov" mi hodně pomohla, kdyby nebylo jejich informační a emocionální podpory, bylo by to mnohem těžší, - zdůrazňuje Yelyzaveta. - Teď v lednu začnu praktickou část aprobační a doufám, že na podzim 2023 složím druhou část aprobačních zkoušek. Nebýt podpory mých přátel, víry v mého syna a ve mně, nepřekonal bychom cestu, kterou jsme ušli. Měli jsme štěstí, že jsme se s takovou potřebnou podporou a vírou setkali v každé fázi cesty."

A v nejtěžších chvílích si Jelizaveta připomíná, pro koho to všechno dělá - pro svého desetiletého syna. Statečný lékař, který zachraňuje životy druhých, si říká: "Já to zvládnu". A pak to udělá. Stejně jako dalších více než sto tisíc uprchlíků z Ukrajiny, kteří si již našli práci v České republice.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVkcIkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.

2. <https://radioukrajina.cz/ukrayinka-v-chechii/roboata/ykrajinka-jaka-vykladaje-doroslym-ta-d-tjam>

Ukrajinka, která učí dospělé i děti - příběh Natálie Šamraiové z Kyjeva

Natalia Shamraiová vstává každé ráno v pět hodin. Znovu číst skripta, odpovídat na e-maily a připravovat se na výuku. Natalia vyučuje na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy, na Akademii múzických umění v Praze a také ukrajinštinu pro mládež a češtinu na zkladní škole náměstí Curieových. V březnu loňského roku utekla před bombardováním v ukrajinském Kyjevě a zachránila svého syna, psa a kočku.

Natalii Shamrai je 48 let, před válkou žila v Kyjevě, pracovala jako redaktorka televizního kanálu "Dom", jako scenáristka, učitelka scenáristiky na Kyjevské národní univerzitě kultury a umění, a také učitelka ukrajinského jazyka.

Po březnovém příjezdu do Prahy Natalia okamžitě odvedla syna do školy. "Ve škole jsem se zeptal, jestli mají práci. Ředitel školy mě vyslechl a řekl, že potřebují asistenta, který by pomohl ukrajinským dětem s adaptací. V březnu jsem začala pracovat na částečný úvazek. Mezitím jsem přeložila svůj životopis do češtiny a poslala ho spolu s krátkými motivačními dopisy všude, kam jsem mohla: na univerzity, do televize, rádia, na velvyslanectví, do firem." Hodila se jí znalost češtiny, kterou se naučila na Ukrajině.

Paní Natalia dostávala jedno odmítnutí za druhým, ale nevzdávala se. Nyní Nataliina rána začínají v pět hodin: odpovídá na e-maily, opravuje články z Kyjeva, připravuje synovi snídani a svačinu do školy, dokončuje přednášky nebo plány hodin.

V 7:45 už je ve škole. "Ve škole mám obvykle 6 hodin češtiny. Učím třídy od pátého do devátého ročníku. Jsou to teenageři, kteří protestují, když je to těžké. Snažím se pochopit jejich pocity. Pracuji také jako asistentka pedagoga. Překládám, pokud dítě nerozumí, vysvětlím mu, jak úkol splnit. Po vyučování vyplňuji prezenční listinu, píšu dopisy rodičům, učební plány, připravuji hodiny na další den," říká Natalia.

Poté Natálie dochází na Karlovu univerzitu, kde vyučuje ukrajinštinu pro zaměstnance a učitele. "Velmi si vážím touhy Čechů dozvědět se více o Ukrajině. Naučit se náš jazyk, pochopit psychologii Ukrajinců. V létě se do kurzu ukrajinštiny přihlásilo téměř 300 lidí. Mám k tomu velký respekt. Jednou týdně mám přednášku o scenáristice a dramatu," říká Natalia.

Čas od času pořádá workshopy a konverzační kluby, překládá dokumenty pro své přátele nebo učí děti. Přestože je výuka jednou z jejích největších vášní, není snadná. "Mluvit celý den cizím jazykem je velká zátěž. Někdy je mým největším přáním mlčet, abych se mohla zotavit," přiznává Natalia. V nejtěžších chvílích si pracovitá Ukrajinka říká: "Vyhraje a moje práce je pro Ukrajinu velmi důležitá. Protože naše děti by měly být klidné a cítit se méně osaměle než dospělí. A výuka ukrajinštiny pro Čechy je mou velkou vášní."

Natalia, stejně jako téměř půl milionu dalších Ukrajinců, našla útočiště v České republice. Kde je svým synem obklopena sousedy a novými přáteli, kteří se stali téměř rodinou. "Úžasní lidé v České republice vnímají naši bolest jako svou vlastní," říká Natalia. - "Mám kamarádku Itku - je pro mě jako sestra. Její podpora mě drží při životě. Když jsem byla nemocná a nemohla jsem vstát z postele, nosila mi jídlo. A píšeme si každý den. Ivanka přinesla do našeho pokojíku pod střechem postel a matraci. Nataša a Ksyusha mi pomohly najít byt, měsíc jsem bydlela u Ricka a on se o mě a mého syna staral jako o rodinu. Pavla udělala všechno pro to, aby se Andrijovi ve škole dařilo, a Dominika je nejinteligentnější člověk, kterého znám. Tereza neúnavně pomáhá Ukrajincům v České republice, Hana jezdí na mítinky a vždy si najde čas na povídání o Praze. Ivana mi řekla hodně o digitálních technologiích a Danča mě pozvala do svého živého vysílání na Facebooku. Olja je skvělá učitelka a já se od ní učím, jak být trpělivý s dětmi, a Kuba přivezl z Chersonu přes půl Evropy do Prahy zatoulanou fenku Sáru."

Natalia Shamrai chodí každý den do práce učit dospělé i děti. Pracuje téměř od prvních dnů svého pobytu v České republice, stejně jako více než 100 tisíc uprchlíků z Ukrajiny, kteří zde získali dočasnou ochranu.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVkcIkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.

Ukrajinka, která vytváří módní oblečení

V prvních dnech války přišla Natalia Burlutska do České republiky téměř bez majetku a peněz, když utíkala se svou rodinou z Charkova. A nyní vytváří módní kolekce oblečení v Praze.

Natalii je 47 let, z toho 27 let žila v Charkově, kde se věnovala svému oblíbenému podnikání - tvorbě oblečení. "V Charkově jsem měla vlastní návrhářské studio, kde jsem šila individuální zakázky. Byla zde designéřská kancelář, kde se vyvíjely kolekce pro jiné značky. Sbírký se připravovaly na uvedení do výroby. Šily se také kolekce pod značkou Burlutskaya-atelier. Účastnili jsme se různých kreativních projektů. Šili jsme kostýmy i pro film." Válka však přinutila Natalii uprchnout s desetiletou dcerou a sedmdesátiletým otcem a tchyní. Charkov je jedním z ukrajinských měst nejvíce postižených ruskou agresí.

Dne 8. března 2022 obdržela rodina v Praze dočasné ochranné vízum. "Měla jsem velký strach, - vzpomíná talentovaná Ukrajinka. Tak se stalo, že jsme do České republiky přijeli bez peněz a prakticky bez věcí. Okamžitě jsem si začali hledat práci: jakoukoli práci. Když se mě při pohovoru ptali, co budu dělat, řekl jsem, že především půjdu do práce. Novináři se mě ptali, co mohu udělat. Odpověděla jsem, že jsem návrhářka a umím šít." Podle paní Natalii o ní novináři zveřejnili informace ve skupině pražských návrhářů a brzy Ukrajinka dostala první zakázku.

"Pomohla jsem umělci vytvořit textilní obraz pro výstavu, která se konala v galerii Meetfactory. Na tomto obrázku jsem pracoval 89 hodin. Manuální práce, jemná motorika mě prakticky zachránila. Jsem vděčná lidem, kteří mi dali možnost pracovat," poznamenává Natalia. Koneckonců se tato práce na nějakou dobu stala smyslem jejího života a pomáhala jí každé ráno vstávat.

Po dokončení obrazu a uspořádání výstavy představila umělkyně Christina Natalii svému příteli, designérovi Janu Rakalovi. Toto seznámení vyústilo v tvůrčí spolupráci. Nyní Natalia pracuje jako designérka a konstruktérka ve společnosti designové studio Alois Ficeks. A do práce chodí v 6:30. Za

svůj největší profesní úspěch v tomto období považuje kolekci šatů, kterou vytvořila jako plnohodnotná návrhářka.

"Neustále se učím jazyk, chodím na kurzy, všichni v práci se mi snaží porozumět a já jim. Musela jsem si vzpomenout na všechny šicí dovednosti, které jsem znala," říká Natalia o adaptaci.

Sní o tom, že by v Praze vzniklo místo, kde by se ukrajinské ženy mohly učit šít, protože je to stále vyhledávaný obor.

V nejtěžších chvílích si talentovaná Ukrajinka říká: "Musíte udělat dva kroky, minimálně jeden. Když nemůžeš chodit - plaz se".

Natalia pracuje téměř od prvních dnů svého pobytu v České republice, stejně jako více než 100 tisíc uprchlíků z Ukrajiny, kteří zde získali dočasnou ochranu.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVkcIkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.

4. <https://radioukrajina.cz/ukrajinka-v-chechiji/robota/ykrajinka-jaka-projektyje-rodynn-bydynky-v-ceh-ji>

Ukrajinka, která navrhuje rodinné domy v České republice

Ukrajinka Alyona Rudnytska vytváří výkresy pro rekonstrukci rodinných domů v České republice. Před rokem žila v Dnipru a studovala na Národní technické univerzitě "Dnipro Polytechnic".

Alyoně je 22 let. V loňském roce ukončila bakalářské studium a nastoupila na Národní technickou univerzitu "Dnipro Polytechnic" na magisterské studium oboru: "Stavebnictví a pozemní stavitelství". Ve svém oboru začala pracovat jako asistentka manažera pro podporu stavebních projektů ve společnosti, která se zabývala výrobou a montáží kovových konstrukcí. Válka ji donutila utéct z rodného města. Společně se sestrou a matkou požádaly 12. března o dočasnou ochranu v České republice. Od té doby se jí podařilo obhájit magisterský titul na své domovské univerzitě a začít pracovat ve svém oboru v České republice. Aliona pracuje jako stavební projektantka (kreslič) v české stavební společnosti.

"V březnu jsem hledala práci na webu uajobs.cz, v reakci na několik vhodných volných míst v mé profesi jsem o sobě napsala, a druhý den mi přišel e-mail a byla jsem pozvána na pohovor," říká. Obávala jsem se své neznalosti jazyků, ale na volném místě mi řekli, že jazykovou bariéru překonáme společně, a tak jsem šla na pohovor, kam si pozvali dívku z Ukrajiny se znalostí češtiny, která překládala. Hlavním požadavkem byla znalost programu AutoCad, s nímž jsem měl zkušenosti ze studia na univerzitě a z diplomové práce, o čemž jsem vyprávěla na pohovoru. Byla jsem přijata na zkušební dobu dvou týdnů a potom podepsala pracovní smlouvu. Jsem velmi vděčná Čechům, kteří mě přijali do kanceláře bez znalosti jazyka, věří mi a pomáhají mi rozvíjet se v mé profesi."

Alicin pracovní den začíná v 9:30. Mezi její povinnosti patří tvorba projektů pro výstavbu rodinných domů nebo jejich rekonstrukci, jejichž výkresy je třeba zhotovit v programu AutoCad. "Výkresy obsahují například půdorysy základů, podlaží, střech a fasád. Poté jsou tyto výkresy zaslány zákazníkovi, aby s ním probral všechny detaily. Dochází také k návštěvám na měření a jednání, na kterých já ale zatím spíše poslouchám", říká Alyona.

Tým Alyonu podle jejích slov přijal velmi vřele, jako by byla jejich vlastní. Největším problémem v práci je jazyk, ale neustále se zdokonaluje v češtině a dokonce pracuje v programu, kde je čeština hlavním jazykem.

V nejtěžších chvílích si ukrajinská projektová manažerka říká: "vzdát se není pro mě, takže to zvládneme. Prostě jdu dál, ať se děje cokoli, ať je to jakkoli těžké, dokud žijeme, nemáme právo se vzdát."

Ukrajinské sny o tom, jak navrhnout obnovu Ukrajiny po válce, a také o tom, jak budovy, které jste navrhli, poskytují lidem pohodlí, komfort a bezpečný pobyt.

Alyona každý den tvrdě pracuje, stejně jako více než 100 tisíc uprchlíků z Ukrajiny, kteří zde získali dočasný azyl.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVkcIkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine> .

Ukrajinka, která staví divadelní mosty

Hanna Turlo chodí do divadla každý den. Je režisérkou a manažerkou divadelních projektů a jejím hlavním cílem je představit současné ukrajinské divadlo v České republice.

Anně Tje 30 let, narodila se a vyrostla v Kyjevě. Od sedmi let snila o divadle, ale cesta k němu byla dlouhá: nejprve studovala magisterský obor letecké navigace na Národní letecké univerzitě, poté získala bakalářský titul v oboru managementu cestovního ruchu, v roce 2021 absolvovala magisterský obor režie činoherního divadla na Kyjevské národní univerzitě divadla, filmu a televize I. K. Karpenka-Kary.

Pracovala v jednom z nejpoblárnějších ukrajinských divadel - kyjevském akademickém divadle "Zlatá brána" jako projektová manažerka a věnovala se také režii. Celkově pracovala v různých divadlech více než pět let. Podílela se na projektech mezinárodní spolupráce, grantovém managementu a koprodukcích s divadly z různých zemí. V roce 2021 získala grant prezidenta Ukrajiny pro mladé umělce na inscenaci hry "Baby Tzahyes".

V únoru na Kyjev zaútočili Rusové. Hanna byla nucena uprchnout a hledat útočiště v České republice, kde jí pomohlo České centrum.

"Tři měsíce jsem se učila jazyk a hledala práci v mém oboru," říká Anna. Kontaktovala česká divadla a poslala jim životopis. Do některých divadel jsem se hlásila jako režisérka s návrhem inscenace, do některých jako projektová manažerka. Teď už ani nedokážu spočítat, kolik dopisů jsem poslala.

Odpovědělo pouze jedno divadlo. Bylo to Švandovo divadlo ve Smíchově. Dramaturg mi zavolal, že by měl zájem o spolupráci se mnou jako režisérkou. Setkali jsme se a tak začala příprava hry, která bude mít premiéru v roce 2023."

Anna měla velkou radost z možnosti profesní realizace, ale chápala, že si musí hledat stabilní zaměstnání. Taková práce se našla náhodou. "Potkali jsme se s ředitelem Městských divadel

pražských. Režisér a dramaturg pak řekli, že by rádi zorganizovali projekt na podporu ukrajinského divadla a hledají člověka, který by takový projekt koordinoval," shrnuje Hanna.

V současné době pracuje talentovaná Ukrajinka jako koordinátorka divadelního projektu "Imagine UA" v Městských divadlech pražských, kde buduje kulturní mosty. "V divadle pravděpodobně neexistuje "normální pracovní den". Rozvrh je poměrně nepravidelný. V některých dnech mohou pracovat z domova, v některých dnech musím být na místě, když potřebuji uspořádat pracovní schůzky, - říká Anna. - "Když k nám přijedou ukrajinská divadla na turné, pracovní den může končit kolem desáté nebo jedenácté hodiny večer.

Náplní její práce je komunikace a organizace spolupráce mezi Městskými divadly pražskými a ukrajinskými divadly, přijímání žádostí o stipendia pro dramaturgy, kteří zůstali na Ukrajině, a řešení administrativních záležitostí s dramaturgy, kteří již takové stipendium získali. Stejně jako vypisování výběrového řízení pro umělce, kteří jsou nyní v České republice a chtějí realizovat svůj umělecký projekt, administrativní podpora inscenací v rámci projektu "Imagine UA", organizace zájezdů ukrajinských divadel do Prahy.

Hanna se také podílí na plánování propagačních kampaní pro představení v rámci projektu "Imagine UA". Nedávno byla například uvedena hra "Vertep. Ukrajinské Vánoce", na kterém Hanna pracovala, byl představen v Praze.

"Obecně se často paralelně realizuje několik projektů a my musíme řešit velmi rozdílné věci - od dohod o koprodukcí až po překlady při setkání scénografů s technickými službami divadla, takže multitasking je moje druhé jméno," vtipkuje.

Hanna říká, že ji kolegové podporují, a dokonce jí pomáhají s administrativními záležitostmi. Právě velké množství domácích a byrokratických záležitostí označuje Ukrajinka za největší problém. "Souběžně s pracovními záležitostmi musím neustále řešit velké množství problémů, které se doma neřešily. Ale s tím se potýká každý, kdo byl nucen se přestěhovat do České republiky, - zdůrazňuje Anna.

V nejtěžších chvílích si Anna připomíná smysl své práce. "Vím, že tento projekt není jen tady a teď, aby se Češi seznámili s ukrajinským profesionálním divadlem a aby Ukrajinci v České republice měli možnost udržovat kulturní vazby s domovem. Ale také o budoucnosti. To, že již budeme mít spolehlivé partnery, se kterými můžeme dále rozvíjet a podporovat naše kulturní mosty," říká ukrajinský ředitel a manažer projektu.

Hanna již může shrnout některé výsledky své práce. Během této doby společně s kolegy z Městských divadel pražských realizovali dvě otevřené výzvy pro dramatiky, kteří zůstali na Ukrajině, čtyři představení různých formátů, která seznamují Čechy s kulturou Ukrajiny a jsou zaměřena na navázání mezikulturního dialogu, uspořádali zájezd hry "Zlé cesty" do Prahy, uskutečnili výstavu ukrajinských protiválečných plakátů výtvarníků Nikity Titova, Maxima Palenka a Alexandra Grechova a zahájili přípravu na měsíc ukrajinské kultury v divadle.

"Mým snem je, aby o našem projektu věděl každý pražský divák a nenechal si ujít naše premiéry," říká Anna Turlo.

Ukrajinka zamilovaná do divadla chodí každý den do práce stejně jako více než 100 tisíc uprchlíků, kteří zde získali dočasnou ochranu.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVkcIkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.

Ukrajinka, která vytváří 3D realitu

Natalia Tatarska je 3D designérka, nyní vytváří vizualizace v městečku Černošice. Ještě v únoru 2022 pracovala Natalia ve vlastním architektonickém studiu na Ukrajině, kde navrhovali domy, byty, kavárny a restaurace, a v březnu utekla před ruskými střelami.

Natalii je 49 let, celý život strávila ve svém rodném městě Dnipro. Již 15 let se zabývá 3D grafikou. V České republice měla Natalia štěstí, že našla vřelou hostitelskou rodinu. "Paní, která nás hostila, napsala v prvním týdnu na facebookovou stránku jejich buňky, že přijela paní z Ukrajiny a přidala moje portfolio. Na základě tohoto příspěvku jí zavolali dva advokáti, ona nás představila - a to byli moji první zákazníci. Sama bych nic nedokázala, kdyby mi nepomohli laskaví místní lidé," říká pracovitá Ukrajinka.

Kvůli neznalosti českého jazyka a stresu však byla tato první práce těžší než na Ukrajině. I když pro zkušeného 3D umělce to byl poměrně jednoduchý úkol - vytvořit vizualizaci interiéru na základě podrobného popisu. "Měla jsem hodně stresu, protože jsem nerozuměla" přiznává. - Komunikovali jsme prostřednictvím překladatele a obrázků. V noci jsem nespala. Všechny kusy nábytku jsem vymodelovala sama. I když to nebylo těžké, stres mi blokoval mozek."

Natalia je registrovaná jako živnostnice a spolupracuje s architekty a na jejich zakázku vytváří interiéry bytů a exteriéry domů. Někdy dokáže pracovat i 14 hodin v kuse.

Zdůrazňuje, že se k ní všichni zákazníci v České republice chovají s respektem, i když čas od času dochází k nedorozuměním kvůli jazykové bariéře. Ve volném čase se Natalia zdokonaluje v češtině, absolvuje další odborné školení a přispívá na podporu Ukrajiny.

A v nejtěžších chvílích si říká: "Tady je všechno v pořádku. A moje rodina a přátelé sedí na Ukrajině bez světla a tepla. Nemám právo naříkat." Hlavním motorem jejího života je syn, který nyní studuje na vysoké škole a učí se česky.

3D designérka Natalia pracuje v České republice stejně jako více než 100 tisíc uprchlíků, kteří zde získali dočasnou ochranu.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVkcIkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.

7. <https://radioukrajina.cz/ukrajinka-v-chechiji/roba/ykrajinka-jaka-dbaje-pro-smacny-jijy-dlja-hvoryh>

Ukrajinka, která se stará o chutné jídlo pro pacienty

Olena Biriuková chodí každé ráno do nemocnice v Říčanech, kde se stará o jídlo pro pacienty a lékaře. Před necelým rokem měla Olena na Ukrajině vlastní firmu, ale v březnu byla nucena všeho nechat a zachránit svého syna před ruskými raketami.

Jeleně Birjukové je 41 let, narodila se a celý život žila v Záporoží. Zde se poprvé zamilovala, zde se jí narodil syn, zde založila vlastní firmu. V březnu byla nucena uprchnout z Ukrajiny. Dne 4. března obdržela dočasné ochranné vízum a 14. března nastoupila na své první pracovní místo - pomocná kuchařka v LDN Vojkov.

Jak se Ukrajince podařilo tak rychle najít práci? Olena ji začala hledat od prvních dnů, kdy přijela do České republiky. "Přijeli jsme navštívit přátele," říká Olena. - "Kamarádi se ptali všech svých známých na mé zaměstnání a já jsem zároveň hledala práci na webových stránkách Úřadu práce ČR. Stalo se, že ve stejnou dobu dostali moji přátelé nabídku na tuto pozici a na mou žádost přišla také odpověď s pozváním na pohovor. A 14. března jsem začal pracovat."

Olenin pracovní den začíná v šest hodin ráno. "Mám osmihodinovou a dvanáctihodinovou pracovní dobu. Nemocnice se nachází tři kilometry od našeho bydliště. Do České republiky jsme přijeli vlastním autem, takže nemám žádné potíže s cestou. Mezi mé povinnosti patří příprava jídla, sbírání snídaní a večeří, vaření příloh a jakákoli pomoc kuchaře," říká.

V prvních dnech měla Olena mnoho potíží kvůli neznalosti českého jazyka. "Zpočátku to bylo velmi těžké, protože spisovná a nespisovná čeština jsou podle mého názoru dva různé jazyky," říká Olena. - Právě na jazykovém základě vznikl na začátku konflikt s jedním kolegou. Ale všichni ostatní kolegové jsou velmi zdvořilí a podporují mě, za což jsem jim vděčná."

V nejtěžších chvílích žena objímá svého syna. Je pro ni největší útěchou v životě. Chlapeček je 12 let, od prvních dnů po příjezdu do České republiky začal studovat na české škole. "Velmi rád se učí a ve škole má velmi dobré vztahy s dětmi. Zde, v České republice, pokračuje ve fotbale, stejně jako na Ukrajině. Tým si ho váží pro jeho profesionální kvality. Na Ukrajině byl několikanásobným vítězem městských mistrovství a národních turnajů. Zde již získal tři zlaté medaile na různých turnajích s týmem", vyjmenovává Olena synovi úspěchy.

Sní především o vítězství Ukrajiny a obnově svého rodného města. Mezitím chodí každý den do práce stejně jako více než 100 tisíc uprchlíků, kteří zde získali dočasnou ochranu.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVklkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.

8. <https://radioukrajina.cz/ukrayinka-v-chechyi/roboťa/ykrajinka-jaka-sp-vaje-v-teatr-ta-navcaje-sp-vam-d-tej>

Ukrajinka, která zpívá v divadle a učí zpěv děti

Celý život Ukrajinky Olgy Poltorakové je zpěv. V březnu, kdy Rusko zaútočilo na Ukrajinu, se zdálo, že s hudbou je konec, ale talentované Ukrajince se podařilo nejen zachránit své tři děti před bombami, ale také se vrátit k hudbě. A nyní učí děti hudbu a připravuje se na premiéru v Národním divadle.

Olze je 36 let. Před válkou žila v Oděse se svými třemi dětmi a milovaným manželem, pracovala v Oděské oblastní filharmonii pojmenované po legendárním Davidu Oistrachovi a také vyučovala zpěv na pěveckých školách "Sing it" Anastasie Bukinové a "Weart" Gayane Harutyunyanové. Ruská vojenská agrese zničila její zpěvný život.

8. března přijela do České republiky autem se svými dětmi, bandurou, kytarou a ukulele. Olga jela autem pět dní: přes Moldavsko, Rumunsko, Maďarsko a Slovensko. "Cestovala jsem s partou dětí - vlastních i cizích: cestou jsme se zastavili u cizích lidí, kteří nás velmi vřele přijali... jeli jsme v noci, ve sněhové bouři, přes zasněžené rumunské Karpaty. Jsem sama ze sebe v šoku, jak jsem tu cestu překonala...", - svěřuje se.

Nejprve přijela do Prahy, kde žila první měsíc, a v dubnu jí pomohli najít bydlení pro celou rodinu - Olgu, dva školáky a miminko - v obci Braškov u Kladna. Ihned po přestěhování začala Olga hledat pro děti školu.

Našla základní školu Montessori a šla se tam s dětmi seznámit. "Na schůzku o přijetí do školy jsme přišli s ... bandurou a kytarou," říká Olha Poltorak. - A uspořádali jsme koncert pro ředitele a všechny děti ve škole. Od té chvíle se nám dveře školy otevřely. Moje integrace v České republice byla možná díky několika lidem... A prvním z nich je ředitelka školy Jana Udatná, erudovaný a velmi citlivý člověk."

O měsíc později paní Jana nabídla Olze, aby ve škole učila zpěv. "A já jsem se odvážila. Zpočátku byla pracovní jazyk angličtina ... ale pak jsem si uvědomila, že to pro mě není dost, říká. **V létě jsem díky žádosti ředitele a manažerů školy s podporou Úřadu práce dostala možnost učit se jazyk na kurzech.**

A tři měsíce jsem se každý den až do oběda učila česky. Tam jsem se seznámila s úžasnou, nadpozemskou ženou - profesorkou Karlovy univerzity Blankou, která hraje v kapli na housle, zpívá, ráda chodí do divadla a má všechny ráda! Nikdy jí nepřestanu děkovat za její pozornost. Jaké bylo moje překvapení, když jsem ji náhodou viděl v lidové kapli v Praze na koncertě - jako sólistku!".

Olgu však přitahovalo jeviště. Na pozvání pořadatelů se účastnila koncertů. Konkrétně vystoupila na vernisáži multidisciplinárního projektu současného ukrajinského umění Invaze, který podpořila Galerie hlavního města v Praze.

"A tam jsem dostala nabídku zúčastnit se konkurzu na místo sólisty sboru pro inscenaci Bakchantky v Národním divadle. Úspěšně jsem absolvovala výběrové řízení a o měsíc později jsem obdržel kladnou odpověď. Nyní jezdím na zkoušky do Prahy téměř každý den studuji notový text a zvykám si na ostatní sólisty."

Právě možnost profesně se rozvíjet a předávat světlo svého talentu ostatním pomáhá Olze přežít i ty nejtěžší zkoušky.

Nyní Olha chodí každý den do práce na venkově i ve městě. Podobně jako více než 100 tisíc uprchlíků, kteří zde získali dočasnou ochranu.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVklkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.

Ukrajinka, která zkoumá, jak bojovat s rakovinou

Kristina Dmytruk pracuje každé ráno s rakovinnými buňkami v laboratoři Biotechnologického ústavu Akademie věd ČR. Zabývá se výzkumem podmínek, které by snižovaly přežití rakovinných buněk. Před válkou Kristina vedla vědecký výzkum na Kyjevském akademickém institutu a pracovala v Ústavu molekulární biologie a genetiky Národní akademie věd Ukrajiny. 24. únor jí změnil život.

Kristině je 22 let, narodila se v Kyjevě a ve 13 letech si vybrala své budoucí povolání - biologii. Před válkou studovala magisterský obor na Kyjevském akademickém institutu, prováděla vědecké experimenty pro svou diplomovou práci a pracovala na částečný úvazek v Ústavu molekulární biologie a genetiky Národní akademie věd Ukrajiny. Prvního února 2022 nastoupila do svého prvního "vážného dospělého zaměstnání" - začala pracovat v laboratoři molekulární genetiky soukromého lékařského centra, které se zabývá oplodněním in vitro.

"V té době jsem byl ve své práci spíše studentem, protože jsem neměl žádné skutečné zkušenosti v soukromém sektoru. Bohužel mi válka zabránila v tom, abych se plně vyrovnal svým kolegům. Nicméně i těchto 23 dní stačilo k tomu, abych se naučila několik metod, které dodnes používám ve své nové práci v České republice. Kromě toho jsem doučovala žáky biologii a chemii, protože mě učení ostatních opravdu baví," říká Kristina.

Kristina se specializuje na molekulární biologii. V prvních dnech války odešla s matkou na západní Ukrajinu a začala hledat práci v zahraničí. "Během pobytu na západní Ukrajině jsem hledala práci v zahraničí, protože jsem se bála odjet do neznáma. Navíc jsem se cítila zodpovědná nejen za sebe, ale i za svou matku, - říká Kristina. - "Nejprve jsem se snažila začít v určité zemi a hledat nabídky tam. Mám přátele v několika zemích, a tak mi nabídli, abych k nim přijela, a já jsem začal hledat volná místa v těchto zemích a městech. Na základě několika pohovorů v různých společnostech mi byla nabídnuta nikoli vědecká, ale spíše manažerská pozice, kde by mou hlavní odpovědností byla spíše komunikace a překlady pro rozšiřování společnosti."

Rozhovory probíhaly pomalu, celá Evropa slavila Velikonoce. "Potřebovala jsem se rozhodnout rychleji, protože čas běžel a my už jsme nemohli zůstat u přátel. Začala jsem tedy hledat jiné možnosti." Pak mi můj spolužák představil otevřený dopis pro ukrajinské vědce. Laboratoře z celého světa zde nabídlly ukrajinským vědcům svou pomoc - krátké granty, projekty, stáže, volná místa v týmu a zanechaly kontakty pro komunikaci. Tak jsem začala hledat nabídky laboratoří s podobnými vědeckými zájmy jako já.

Vytvořila jsem si moderní životopis, přidala naskenovanou kopii bakalářského diplomu a napsala dopis, ve kterém jsem stručně popsala sebe, své zkušenosti, cíle a výzkumné zájmy. Tento dopis s příloženými soubory jsem poslala různým laboratořím v různých zemích.

Většina příjemců se později nabídla, že zavolá a seznámí se. Ano, hlásila jsem se do několika laboratoří v Německu, ale mohli mi nabídnout pouze místo studenta magisterského studia - vlastně stážisty, kde je plat spíše stipendiem než skutečným platem. Ve Francii nabízeli něco podobného jako podmínku vstupu do magisterského programu na jejich univerzitě.

Následně mi bylo současně nabídnuto místo laboranta ve vídeňských laboratořích ve Vídni a v Praze. Obě laboratoře odpovídaly mým vědeckým zájmům a vedoucí obou laboratoří byli nesmírně příjemní mladí, ale talentovaní lidé, kteří na mě udělali pozitivní dojem."

Dala přednost Praze. "Rozhodující byly dva faktory: podobný jazyk, což je důležité i pro mou matku, a to, že mi můj šéf našel byt k pronájmu v areálu Akademie věd. To znamená, že jsem přesně věděla, kam jedu, kde budeme bydlet. Ještě na Ukrajině jsme začali sepsovat pracovní smlouvu," říká Kristina.

24. dubna Kristina a její matka přijely do České republiky, kde obdržely dočasnou ochranu. Už 25. dubna Kristina poprvé vstoupila do laboratoře a 1. května začala pracovat. Cesta do práce trvá půl hodiny, laboratoř se nachází ve Vestci, malé vesnici kousek za Prahou.

"Moje práce je poměrně rozmanitá. Někdy z buněk izolují proteiny nebo DNA, někdy tyto proteiny nebo DNA rozptýlím v gelu pod vlivem elektrického proudu, někdy připravím buňky pro mikroskopii. Obecně je ve světě vědy mnoho nepochopitelných věcí. Kromě toho je třeba získané údaje zpracovat - vypočítat, vykreslit grafy, prezentovat. Každý týden také pořádáme laboratorní schůzky - jeden z pracovníků laboratoře prezentuje své výsledky formou malé zprávy pro všechny ostatní. Každý týden probíráme individuální výzkumný plán, každý týden máme vědecké přednášky pro celý ústav - každý týden jedna z laboratoří našeho ústavu prezentuje svůj projekt a výsledky," říká Kristina.

Navzdory přátelskému a vstřícnému přístupu týmu má Kristina čas od času potíže: je pro ni obtížné vyjádřit své myšlenky, protože dokonale neovládá jazyk. V těžkých chvílích si však říká: "Pokud jsem tam, kde jsem, pak za to stojím. Po tom všem, čím jsem si prošel, vím, že mohu jít dál a budovat si život podle svých představ."

Kristina každý den tvrdě pracuje, stejně jako více než sto tisíc dalších Ukrajinců, kteří našli útočiště a práci v České republice.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVkcIkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.

10. <https://radioukrajina.cz/ukrayinka-v-chechiji/roba/ykrajinka-jaka-pracuje-arh-tekorkou-v-ceh-ji>

Ukrajinka pracující jako architektka v České republice

Anna Vodianitska vytváří nové interiéry pro kanceláře a obytné prostory v České republice. Pracuje jako architektka. 39 let žila v Kyjevě, kde se narodila. Tam si splnila svůj dětský sen a začala pracovat jako hlavní architektka, vedla kurz interiérového designu, malovala obrazy, které byly kupovány a vystavovány v galeriích.

V únoru začalo Rusko na její rodné město shazovat rakety a Anna byla nucena uprchnout se třemi dětmi, starými rodiči, kočkou a psem. V České republice dostali dočasnou ochranu.

Od prvních dnů se Anna začala učit česky, v březnu absolvovala intenzivní jazykové kurzy, nostrifikovala diplom na ČVUT a začala si hledat práci ve svém oboru. Vytvořila si profil na LinkedIn, zaregistrovala se na pracovních portálech a podala si žádost na úřad práce.

Při hledání profesionální práce se učila česky a brala jakoukoli brigádu, chodila na natáčení jako komparzistka, měsíc a půl pracovala jako krupíérka v kasinu. "Měla jsem noční směny po 12 hodinách a dva dny volna. Fyzicky se to nedalo vydržet, bylo to těžké," přiznává Anna.

Každý den rozesílala životopisy na všechna volná místa v oblasti architektury a designu, ale dostávala jedno odmítnutí za druhým, především kvůli nedostatečné jazykové úrovni. Její úsilí se však nakonec vyplatilo: v odpovědi na jeden z jejích životopisů byla Anna pozvána na pohovor. "Po dvou týdnech jsem začal pracovat. Realitní společnost Procházka & Partners byla spokojena s mou úrovní češtiny, mými zkušenostmi a vytrvalostí... Nyní platím daně a pojištění," říká Anna.

Anna neustále zlepšuje svou úroveň češtiny. "Po práci navštěvuji třikrát týdně od 19 do 21:30 hodin kurzy českého jazyka. Ve dnech, kdy nemám češtinu, chodím s dcerou do posilovny," říká Anna.

Tři děti jsou to, co Anně pomáhá nevzdávat se. "Jen síla mé povahy a tři děti, které musím žít a podporovat, mi pomáhají nevzdávat se," říká Anna. - "Říkám si: dokážeš to, uspěješ!"

Nejmladší dcera Anny studuje na české i ukrajinské škole. Prostřední dcera se připravuje na přijímací zkoušky a studuje češtinu v kurzu pro nactileté a nejstarší syn úspěšně nastoupil do prvního ročníku ekonomické fakulty Vysoké školy chemicko-technologické.

Anna říká, že má štěstí na své kolegy. "Vždy mi pomohou a chovají se ke mně s pochopením. Mám velmi dobrý tým a manažera," zdůrazňuje. A sní o otevření vlastního architektonického studia.

Anna se snaží každý den tvrdě pracovat. Podobně jako více než sto tisíc dalších Ukrajinců, kteří našli útočiště a práci v České republice.

Česká republika si váží Ukrajinek a Ukrajinců, kteří se snaží pracovat, a Úřad práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně vytvořily řadu informačních materiálů. Můžete se například podívat na krátké video na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Pk94zVkcIkA> nebo si přečíst informace na <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.